

Från lagstiftningsarbetet

Lagstiftning i riksdagen hösten 2005

I denna översikt lämnas en redogörelse för lagstiftningsfrågor som har behandlats av riksdagen under hösten 2005. Redogörelsen gör inte anspråk på att vara fullständig. Lagstiftning om skatt och tull har förbigåtts. Om inte annat sägs har lag eller lagändring trätt i kraft den 1 januari 2006. Hänvisningarna till Svensk författningssamling (SFS) avser samlingen för år 2005. I de fall SFS-nummer saknas var författningen den 26 januari 2006 ännu inte utkommen från trycket.

Statsrätt

I samband med att riksdagen godkänt protokoll nr 14 till den europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna har beslutats den ändring i *lagen om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna* som föranleds av godkännandet. Avsikten med protokollet är att effektivisera förfarandet vid Europadomstolen. Ändringen träder i kraft den dag regeringen bestämmer (SFS 816).

Kommunalrätt

Riksdagen har antagit en *lag om vissa kommunala befogenheter i fråga om kollektivtrafik*. Den nya lagen innebär att den tidigare försöksverksamheten med rätt för kommunala aktiebolag att driva uppdragsverksamhet inom viss trafik enligt yrkestrafiklagen permanentats, att kraven på redovisning av de kommunala trafikföretagens uppdragsverksamhet preciserats och utvidgats samt att nya krav ställts på bolagens redovisning. Den nya lagen har trätt i kraft den 1 januari 2006. När det gäller redovisning skall den tillämpas första gången avseende räkenskapsåret 2006 (SFS 952).

Offentlighet och sekretess

En beslutad ändring i *sekretesslagen* innebär att all verksamhet i Stiftelsen Svenska Filminstitutet, utom sådan verksamhet som avser fördelning av stöd enligt filmavtal, omfattas av reglerna om handlingsoffentlighet (SFS 1145).

Annan offentlig rätt

Under hösten 2005 har riksdagen antagit en ny vallag samt beslutat ändringar i bl.a. *folkomröstningslagen*, *lagen om Sveriges indelning i kommuner och landsting*, *kommunallagen*, *lagen om kommunala folkomröstningar*, *lagen om behandling av personuppgifter i verksamhet med val och folkomröstningar* samt *sekretesslagen*. Den nya vallagen innebär att det lokala ansvaret för genomförande av val samlats hos kommunerna. Rätten att brevrösta för väljare som befinner sig utomlands har permanentats. Möjligheterna att rösta genom bud har utvidgats. Samtidigt har säkerheten vid röstning stärkts, såväl då röstning sker genom bud som då väljarna röstar själva. Därutöver innebär den nya lagen att kraven på kommunerna att ordna vallokaler och röstningslokaler som är tillgängliga för funktionshindrade väljare skärpts. I övrigt innehåller den nya lagen redaktionella ändringar i förhållande till 1997 års vallag (SFS 837 ff.).

En ny lag om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, som ersatt 2001 års lag, samt ändringar i bl.a. sekretesslagen och lagen om internationellt tullsamarbete innebär bl.a. att Tullverket fått utökade möjligheter att i sin brottsbekämpande verksamhet använda sig av information som finns i tulldatabasen. Den nya lagstiftningen har trätt i kraft den 1 december 2005 (SFS 787 ff.).

Ändringar i lagen om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen syftar till att förenkla genomförandet av de s.k. rutininspektionerna (SFS 756).

För att i svensk rätt genomföra ett EG-direktiv om bistånd vid transitering i samband med återsändande med flyg har riksdagen antagit en lag om transitering av tredjelandsmedborgare. Enligt lagen, som trätt i kraft den 1 december 2005, är Rikspolisstyrelsen centralmyndighet enligt direktivet och skall besluta bl.a. om tillstånd till transitering och om biståndsåtgärder (SFS 754).

Riksdagen har beslutat ändringar i lagen om koncessionsavgift på televisionens och radions område. Ändringarna gäller avgiften på televisionens område (SFS 886).

Enligt en under hösten 2005 beslutad ändring i lagen om TV-avgift har avgiften fr.o.m. den 1 januari 2006 höjts till 1 968 kronor för ett år (SFS 1091).

Genom beslutade ändringar i lagen om undersökning av olyckor har den obligatoriska skyldigheten att alltid utreda samtliga olyckor och tillbud som inträffar där flygskärmar, hängglidare och liknande mindre luftfartyg är inblandade upphävt. Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2006.

Fastighetsrätt

Med anledning av de nya reglerna om tredimensionell fastighetsin-

delning har beslutats följdändringar i bl.a. miljöbalken, vägglagen och expropriationslagen. Genom ändringarna har gjorts tydligt att sådana bestämmelser i dessa lagar som ger rätt att tvångsvis ta i anspråk eller på annat sätt förfoga över annans mark även skall tillämpas på förfoganden som avser sådana utrymmen som inte omfattar någon del av markytan (SFS 939 ff.).

Under hösten 2005 beslutade ändringar i jordabalken och lagen om arrendenämnder och hyresnämnder innebär att kravet på att avtal om avstående från besittningsskydd skall godkännas av hyresnämnden för att vara gällande har tagits bort för vissa slag av upplåtelser. En överenskommelse om avstående från besittningsskydd skall inte behöva godkännas av hyresnämnden, om innebörden av överenskommelsen är att hyresgästen inte skall ha rätt till förlängning, när, i fråga om en bostadslägenhet i ett en- eller tvåfamiljshus som inte ingår i en affärsmässigt bedriven uthyrningsverksamhet, hyresvärden skall bosätta sig i lägenheten eller överlåta huset. Detsamma skall gälla i fråga om bostadslägenheter som upplåtits i andra hand om hyresvärden skall bosätta sig i lägenheten eller, när hyresvärden innehar lägenheten med bostadsrätt, bosätta sig i den eller överlåta den. En förutsättning för att överenskommelserna skall gälla utan hyresnämndens godkännande är att de träffats för en tid om högst fyra år från det att hyresförhållandet inletts (SFS 947 f.).

Riksdagen har beslutat ändringar i bl.a. lagen om häradsallmänningar, fastighetsbildningslagen samt plan- och bygglagen som innebär att regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter om att andra myndigheter än Lantmäterimyndigheten skall föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Lagändringarna träder

i kraft den 1 juli 2006 (SFS 1209 ff.).

Associationsrätt

Genom under hösten 2005 beslutade ändringar i *aktiebolagslagen* har tillskapats ett nytt slag av aktiebolag — aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Bestämmelser om sådana bolag har tagits in i ett nytt särskilt kapitel i den nya aktiebolagslagen, som trätt i kraft den 1 januari 2006. Grundläggande för ett bolag med särskild vinstutdelningsbegränsning är att verksamheten drivs i ett annat syfte än att ge aktieägarna vinst. De nya bestämmelserna syftar till att säkerställa att bolagets vinst huvudsakligen stannar kvar i bolaget. Efter firman för ett aktiebolag av det nya slaget skall beteckningen (svb) anges, om det inte av firman framgår att det är ett bolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. I det nya kapitlet finns vidare särskilda bestämmelser om bl.a. revision och likvidation av aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning (SFS 812 ff.).

Med anledning av den nya aktiebolagslagen har under hösten 2005 beslutats följdändringar i närmare 40 lagar, bl.a. *jordabalken*, *försäkringsrörelselagen*, *sparbankslagen*, *konkurslagen*, *årsredovisningslagen*, *kommunallagen* och *naturgaslagen*. Ändringarna innebär i huvudsak att hänvisningar till aktiebolagslagen i de aktuella lagarna anpassats till den nya aktiebolagslagen. Genom i samma lagstiftningsärendet beslutade ändringar i *årsredovisningslagen*, *lagen om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag* samt *lagen om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag* har ikraftträdandebestämmelserna i ändringslagarna justerats så att de nya värderingsprinciper som riksdagen beslutade om hösten 2004 skall tillämpas först för räkenskaps-

år som inleds närmast efter den 31 december 2008 (SFS 902 ff.).

Ersättningsrätt

För att i svensk rätt genomföra EG-direktivet om ersättning till brottsoffer (brottsofferdirektivet) har riksdagen beslutat ändringar i *brottsskadelagen*. Ändringarna innebär i huvudsak att om en ansökan om brottsskadeersättning grundar sig på ett sådant uppsåtligt våldsbrott som avses med direktivet och brottet har begåtts i en annan medlemsstat i EU, skall ansökningen anses även utgöra en begäran om europeisk brottsskadeersättning. Brottsoffermyndigheten skall överlämna sökandens begäran till en behörig myndighet i den andra medlemsstaten för handläggning. Även om ett sådant överlämnande har skett, får Brottsoffermyndigheten fatta beslut om kompletterande ersättning med anledning av ansökan i syfte att säkerställa bl.a. att den samlade ersättningen uppgår till de beloppsnivåer som följer av svensk praxis på området (SFS 955).

Riksdagen har beslutat om en kompletterande bestämmelse till *försäkringsavtalslagen* som innebär att den nya lagen med vissa undantag skall tillämpas också på äldre kollektivavtalsgrundade försäkringar (SFS 954).

Insolvensrätt

Riksdagen har antagit *lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen* och *lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens* samt beslutat ändringar i bl.a. *förmånsrättslagen*, *konkurslagen* och *försäkringsrörelselagen*. EG:s insolvensförordning tar sikte på gränsöverskridande insolvensförfaranden, och i den förstnämnda nya lagen finns bestämmelser i frågor där förordningen delegerat normgivningsrätten till medlemsstaterna. Insolvens-

förordningen gäller inte för försäkringsföretag och kreditinstitut, och i den andra nya lagen genomförs i svensk rätt två direktiv om rekonstruktion och likvidation, det ena av försäkringsföretag och det andra av kreditinstitut (SFS 1046 ff.).

Internationell privaträtt

I samband med att riksdagen godkänt bl.a. konventionen om anslutning av de nya medlemsstaterna i EU till Romkonventionen har beslutats ändringar i *lagen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser*. Lagändringarna träder i kraft den dag regeringen bestämmer (SFS 1257).

Straffrätt

Riksdagen har antagit en *lag om förbud mot maskering i vissa fall* och beslutat ändringar i *ordningslagen*. Den nya lagstiftningen innebär sammanfattningsvis följande. Den som på allmän plats deltar i en sammankomst enligt ordningslagen som utgör bl.a. demonstration får inte helt eller delvis täcka ansiktet på ett sätt som försvårar identifikation, om det vid sammankomsten uppkommer en störning av den allmänna ordningen eller en omedelbar fara för en sådan störning. Detsamma gäller den som på allmän plats deltar i en annan folksamling som stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna. Straffskalan är böter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall skall inte dömas till ansvar. Förbudet gäller inte den som täcker ansiktet av religiösa skäl. Anordnaren av en allmän sammankomst kan hos polismyndigheten ansöka om och få tillstånd för deltagare att helt eller delvis täcka ansiktet (SFS 900 f.).

I samband med att riksdagen beslutat om inrättande av en ny myndighet — Kriminalvården — för hela kriminalvårdens verksamhet och avvecklande av de lokala kri-

minalvårdsmyndigheterna, Transporttjänsten och Kriminalvårdsstyrelsen har beslutats ändringar i närmare 20 lagar, bl.a. *brottsbalken*, *lagen om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff, m.m.*, *lagen om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom*, *lagen om beräkning av strafftid m.m.*, *lagen om kriminalvård i anstalt*, *passlagen* och *sekretesslagen* (SFS 967 ff.).

Processrätt

Riksdagen har beslutat nya bestämmelser i *rättegångsbalken* som gör det möjligt att dels regelmässigt ta DNA-prov på den som skäligen kan misstänkas för brott på vilket fängelse kan följa, dels ta DNA-prov på annan än den som skäligen kan misstänkas för brott, om det finns synnerlig anledning att anta att det är av betydelse för utredningen av ett brott som kan leda till fängelse. Genom samtidigt beslutade ändringar i *polisdatalagen* har förutsättningarna för att registrera DNA-profiler i DNA-registret utvidgats så att alla som dömts till annan påföljd än böter får registreras, liksom att personer som är skäligen misstänkta för brott på vilket fängelse kan följa får registreras i ett separat register benämnt utredningsregistret. Därutöver har den övergångstid under vilken register i polisens verksamhet får föras med stöd av Datainspektionens tillstånd förlängts till utgången av år 2007 (SFS 877 f.).

I syfte att effektivisera förfarandet i hyres- och arrendenämnderna har riksdagen beslutat ändringar i *jordabalken*, *rättegångsbalken*, *lagen om fiskearrenden* samt *lagen om arrendenämnder och hyresnämnder*. Ändringarna rör nämndernas sammansättning, vilka krav som skall ställas på en ansökan, möjligheten att delegera beredande uppgifter till kanslipersonal, möjligheten att avgöra ärenden utan

sammanträde samt protokollföring. Andra samtidigt beslutade ändringar i den angivna lagstiftningen är föranledda av att de mindre hyres- och arrendenämnderna samordnats administrativt med tingsrätten på respektive ort och innebär bl.a. att beslut som tidigare kunde klandras till fastighetsdomstol i stället kan överklagas till hovrätt (SFS 1058 ff.).

Näringsrätt

Av riksdagen beslutade ändringar i *ellagen* innebär en skyldighet för nätföretag att betala ersättning till elanvändare vid långvariga oplanerade elavbrott som inte orsakats av händelser av exceptionell karaktär. Lagändringarna innebär att elanvändare getts rätt till en schabloniserad ersättning vid avbrott som varat i minst tolv timmar; ju längre avbrottet varat, desto högre ersättning samt regler om minimi- och maximinivåer för ersättningen. Avbrottsersättning skall avräknas från eventuellt skadestånd. Därutöver skall skyldigheten att utge skadestånd kunna jämkas i vissa fall. Lagändringarna innebär också att det införts ett funktionskrav som innebär att oplanerade avbrott i elöverföringen inte får överstiga tjugofyra timmar. Kravet gäller dock inte vid händelser av exceptionell karaktär. Om funktionskravet i ett enskilt fall får orimliga konsekvenser finns en möjlighet till dispens. Lagändringarna har trätt i kraft den 1 januari 2006. Bestämmelserna om funktionskravet träder dock i kraft först den 1 januari 2011 (SFS 1110).

Med anledning av att Skogsstyrelsen och de regionala skogsvårdsstyrelserna fr.o.m. den 1 januari 2006 sammanförts till en sammanhållen nationell myndighet — Skogsstyrelsen — har riksdagen beslutat ändringar i bl.a. *skogsvårdslagen*. Genom en i samma lagstiftningsärende beslutad ändring i

jordförvärvslagen har regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter om avgifter i ärenden om förvärvstillstånd. Samtidigt beslutade ändringar i *växtförädlarrättslagen*, *lagen om Patentbesvärsträtten* och *utsädeslagen* är föranledda av att verksamheten vid Statens växtortsnämnd och Statens utsädeskontroll fr.o.m. den 1 januari 2006 övertagits av Statens jordbruksverk (SFS 1164 ff., 1216 ff. och 1241).

Riksdagen har beslutat en ändring i *lagen (2003:166) om ändring i alkohollagen* som innebär att den som har medgetts rätt att bedriva partihandel med alkoholdrycker med stöd av tidigare gällande bestämmelser fått möjlighet att fortsätta sin verksamhet till utgången av år 2007 (SFS 1180).

Transporträtt och lagstiftning om kommunikationer

Under hösten 2005 har riksdagen antagit en *lag om nationella toppdomäner för Sverige på Internet*. Lagen syftar till en säker och effektiv administration och att möjliggöra statlig insyn i och tillsyn över administrationen. Lagen träder i kraft den 1 juli 2006. Genom samtidigt beslutade ändringar i *ledningsrättslagen* har det blivit möjligt att under vissa angivna förutsättningar få ledningsrätt för tomma tunnlar, kulvertar, rör och andra liknande anordningar. Alla ledningsrättshavare skall kunna ges rätt att inom det utrymme som upplåtits med ledningsrätt låta någon annan installera och använda ledning som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt ändamål eller allmän svagströmsledning. Dessa lagändringar, samt samtidigt beslutade följdändringar i *jordabalken* och *fastighetsbildningslagen*, träder i kraft den 1 april 2006. Genom i samma lagstiftningsärende beslutade ändringar i *lagen om elektronisk kommunikation* har även mobiloperatörer gjorts skyldiga att tillhan-

dahålla specificerade telefonräkningar. Därutöver rör ändringarna bl.a. tillhandahållande av minimiutbud och tvistlösning. Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2006.

Genom ändringarna i *lagen om sjöfartsskydd* och *fartygssäkerhetslagen* har det blivit möjligt att utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelser om s.k. IMO-identifikationsnummer och fartygshistorik. Ändringarna rör också bl.a. frågor om åtgärder mot svenska fartyg som inte uppfyller föreskrivna krav på sjöfartsskydd samt överklagande av beslut inom sjöfartsskyddet (SFS 854 f.).

Riksdagen har antagit en *lag om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel*. Skyldigheten gäller näringsidkare som i sin verksamhet på bensinstation eller annat försäljningsställe tillhandahåller allmänheten konventionella bränslen — motorbensin eller dieselsbensin avsett för vägburna transporter. Skyldigheten gäller fr.o.m. den 1 april 2006 de volymmässigt största försäljningsställena för att därefter årligen fram till år 2010 vidgas ytterligare (SFS 1248).

Utlänningslagstiftning

Inför den nya utlänningslagens ikraftträdande den 31 mars 2006 har riksdagen genom ändringar i 1989 års *utlänningslag* beslutat en tillfällig ordning med vidgade möjligheter att bevilja uppehållstillstånd. Den tillfälliga ordningen, som avser möjligheterna att få tillstånd en ny prövning för vissa grupper som kommit att vistas i Sverige lång tid och vars avvisnings- eller utvisningsbeslut av olika anledningar inte har verkställts, innebär sammanfattningsvis följande. De grupper som via den nya lagstiftningen getts nya och utökade möjligheter att få uppehållstillstånd är dels vissa barnfamiljer, dels personer vars avlägsnandebe-

slut på grund av förhållanden i mottagarländerna inte bedömts kunna verkställas med tvång. Den nya prövningen gäller lagakraftgående avvisnings- eller utvisningsbeslut som inte har verkställts. En sådan prövning skall före den 31 mars 2006 kunna initieras av Migrationsverket självmant eller efter ansökan av utlänningen. Migrationsverket kan bevilja ett uppehållstillstånd om det kommer fram nya omständigheter som under vissa förutsättningar utgör hinder mot att verkställa beslutet. Upphållstillstånd kan beviljas vid behov av skydd eller vid praktiska eller medicinska hinder mot verkställighet. Vidare får Migrationsverket bevilja ett uppehållstillstånd om det annars skulle vara humanitärt angeläget. Migrationsverkets beslut i den tillfälliga ordningen får inte överklagas. I dessa ärenden skall offentligt biträde förordnas, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Ändringarna har trätt i kraft den 15 november 2005 (SFS 762 f.).

Riksdagen har beslutat ändringar i den *nya utlänningslagen*. Ändringarna innebär att personer som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning kan ges skydd som flyktingar. Lagändringarna träder i kraft samtidigt som den nya utlänningslagen, dvs. den 31 mars 2006 (SFS 1239).

Socialrätt

Under hösten 2005 beslutade ändringar i *lagen om allmänna barnbidrag* och *lagen om förlängt barnbidrag* innebär efter utgången av september 2005 dels att bidragen höjts med 100 kr till 1 050 kr per barn och månad, dels ett nytt flerbarnstillägg med 100 kr per månad för det andra barnet, dels att flerbarnstillägget höjts med 100 kr per månad fr.o.m. det tredje barnet (SFS 824 f.).

Riksdagen har beslutat ändringar i *lagen om bostadstillägg till pensionärer m.fl.* och *lagen om äldreförsörjningsstöd*. Ändringarna innebär att bostadskostnadsgränsen för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd för den som är 65 år eller äldre höjts (SFS 1178 f.).

En under hösten 2005 beslutad ändring i *lagen om införande av lagen (1998:674) om inkomstgrundande ålderspension* innebär att premiepensionens efterlevandeskydd före pensionstid flyttats fram till år 2008 (SFS 617).

Arbetsrätt

Riksdagen har beslutat ändringar i bl.a. *lagen om offentlig anställning*, *lagen om anställningsskydd*, *lagen om arbetsmarknadspolitiska program* och *lagen om arbetslöshetsförsäkring* som innebär att det införts en ny modell i tre steg för arbetssökande med särskilda behov. Tre-stegsmodellen består av fördjupad kartläggning och vägledning, en ny form av skyddat arbete benämnd utvecklingsanställning och ytterligare en ny form av anställning, trygghetsanställning. En arbetstagar i utvecklingsanställning omfattas inte av bestämmelserna i *lagen om anställningsskydd* respektive *lagen om offentlig anställning*. Lagändringarna innebär också att orden "arbetshandikapp" och "arbetshandikappade" har ersatts av "funktionshinder" respektive "personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga" (SFS 1192 ff.)

Finansmarknadslagstiftning

För att i svensk rätt genomföra EG-direktivet om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitutet (tjänstedirektivet) har riksdagen beslutat ändringar i bl.a. *försäkringsrörelselagen*, *lagen om understödsföreningar*, *lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige* och *lagen om tryggnad av pensionsutfä-*

telse m.m. Den nya lagstiftningen innebär nya regler för tjänstepensionsinstitut och omfattar tjänstepensionskassor, pensionsstiftelser och livförsäkringsbolagens tjänstepensionsverksamhet, bl.a. särskilda verksamhetsvillkor för tjänstepensionskassor och pensionsstiftelser samt särskilda bestämmelser om information till försäkringstagare m.fl. Försäkringstekniska avsättningar som motsvarar pensionsåtagandena skall göras på ett aktsamt sätt och bygga på marknadsmässig värdering av åtagandena. Pensionsstiftelser som tryggar utfästelse om pension till färre än 100 personer undantas från de nya reglerna, men stiftelserna får själva välja att tillämpa dem. Finansinspektionen har tillsyn också över pensionsstiftelsernas finansiella verksamhet (SFS 1121 ff.).

Riksdagen har hösten 2005 beslutat ändringar i bl.a. *försäkringsrörelselagen*, *lagen om handel med finansiella instrument*, *lagen om börs- och clearingsverksamhet*, *lagen om anmälningskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument* och *aktiebolagslagen*. Den nya lagstiftningen, som genomför EG-direktivet om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av prospekt direktivet, innebär att bestämmelserna om prospekt — som tidigare funnits i bl.a. *aktiebolagslagen* och *försäkringsrörelselagen* — samlats i *lagen om handel med finansiella instrument*. Bestämmelserna reglerar bl.a. ett prospekts utformning och innehåll samt under vilka förutsättningar ett prospekt skall godkännas och offentliggöras. Ett prospekt som upprättats enligt de nya reglerna kan ligga till grund för erbjudanden till allmänheten och upptagande till handel på reglerade marknader inom hela EES. Finansinspektionen är behörig myndighet i enlighet med direktivet

och har fått i viss mån utvidgade befogenheter för utövande av tillsyn (SFS 832 ff.).

Lagstiftning på utbildningsområdet

Riksdagen har beslutat en ändring i *högskolelagen* varigenom högskolorna i sin verksamhet skall främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa. Lagändringen har trätt i kraft den 1 februari 2006 (SFS 1208).

En hösten 2005 beslutad ändring i *lagen (2005:613) om ändring i studiestödslagen* rör föreskriftsrätt avseende fastställande av årsbelopp för en låntagare när det finns anledning anta att beskattning av låntagaren huvudsakligen inte sker i Sverige. Samtidigt beslutade ändringar i bl.a. *lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande* är en följd av att den vidgade användningen av rekryteringsbidraget till vuxen-

studerande upphört vid utgången av år 2005 (SFS 1186 ff.).

Djurskyddslagstiftning

Riksdagen har beslutat ändringar i *djurskyddslagen*. Ändringarna, som syftar till att förtydliga och strama upp lagens bestämmelser om djurförsök, innebär att det bl.a. införts definitioner av begreppen djurförsök och försöksdjur. Genom lagändringarna har gjorts klart att framställning av djur med förändrad arvs massa är djurförsök. De förutsättningar som ställs upp för att djur skall få användas i djurförsök har kompletterats med ett krav på att så få djur som möjligt skall användas. Det har också införts etiska bedömningsgrunder som skall tillämpas av de djurförsöksetiska nämnderna. Därutöver har kravet på att en veterinär skall vara knuten till verksamheter med försöksdjur utökats. Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2006 (SFS 1226).

Lars Haglind och Monica Hall